

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 14. aprila 1875.

Obseg: Razglas za lov pomladanskih broščev (kebrov) na Kranjskem. — Priporočilo valivnic za koristne tičice na drevesih. — Stelja in gnoj. (Dal.) — Podporno društvo za gimnazijalce. — Odkodi ima Kranjska dežela svoje ime? (Konec.) — „Skutnik = skupnik“. (Dal.) — Zemljica. — Iz deželnih zborov. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Razglas

za lov pomladanskih broščev (kebrov) na Kranjskem.

Družba kmetijska Kranjska ima še 75 gold. razdeliti za lov in pomoritev pomladanskih broščev.

Kdor je naložil en mernik ali več tega mrčesa, naj jih popred s kropom poparjene in umorjene nese predstojniku kmetijske podružnice svojega okraja ali županu svoje soseske ali pa fajmoštru svoje fare, da jih zmeri, koliko jih je, in to potem brž družbi kmetijski v Ljubljano naznani. Kmetijska družba plačuje zvrhoma polni mernik po 30 krajcarjev, dokler jej ne poide gori imenovanih 75 gold.

Gospodje predstojniki kmetijskih podružnic, fajmoštri in župani se tedaj vljudno prosijo, ta mali trud na korist domaĉemu kmetijstvu na se vzeti; naložljivi brošĉi ostanejo njihova lastnina; brošĉi so, kar se jih ne dá kuretni pozobati, prav dober gnoj.

Glavni odbor družbe kmetijske Kranjske
v Ljubljani 4. aprila 1875.

Priporočilo valivnic za koristne tičice na drevesih.

Po več deželah in to celó po priporočilu vladnem skrbijo umni posestniki vrtov za to, da si privabijo tiĉkov na svoje vrte, ki drevje obirajo gosenic.

V ta namen sluĉijo majhne lesene hišice, ki imajo več ali manjše luknje, skozi katere tiĉice v to hišo notri in ven morejo, ter si ondi gnjezdica napravijo. Te hišice — valivnice (Nistkästchen) zato imenovane — se z dratom pripno na drevesa.

Ker je prišel čas, da zopet slišimo mile pevalice, ki nam z drevja trebijo požrešne gosenice, pri nas pa po družih deželah zeló razširjene valivnice so še malo znane, jih našim gospodarjem živo priporočamo, tem več, ker so dober kup (po 25 krajc.), pa jih tudi vsak gospodar lahko sam naredi, če je le enkrat eno videl.

Pripno se z dratom te valivnice na tako drevje, ki je z vejami dobro obrašĉeno, pa ne golo; obesijo naj se pa zmirom tako, da je luknja teh truĉic proti solnĉnemu izhodu obrnjena, nikoli pa ne proti severu; vsako spomlad se morajo truĉice oĉediti nesnaĉnih gnjezd prejšnjega leta.

Kdor hoĉe take valivnice videti, naj jih pride gledat v pisarnico kmetijske družbe v Ljubljani, če si jih pa hoĉe kar naravnost naroĉiti, naj se obrne na Dunaj do gosp. Friceta Zeller I. Postgasse Nr. 20.

Stelja in gnoj.

(Dalje.)

§. 26. Če stelja gnoj pomnoĉi?

Potreba je, da ĉisto v nič denem in osramotim izgovor, ki se velikrat sliši v prid stelje. Pravijo namreĉ: če tudi nekoliko gnojnice odteĉe, vendar stelja zmiraj pomaga, ker prst pomnoĉi. Ljubi kmetovalec! V teh besedah je vsaka ĉrka laĉ. Nobena stelja, ki je iz zemlje izrastla, ne more prsti na njivi ne za en sam lot pomnoĉiti. Da to spoznaš, moramo v stelji dve reĉi razloĉiti, namreĉ to, kar zgori, in pepel, ki ostane. 1000 liber stelje dá k večemu 50 liber pepela. No, povej mi, ako 50 liber pepela na njivo potrosiš, za koliko paĉ bodeš zemljo pomnoĉil? Naj ti povém: z vsemi 50 librami nisi ne za en lot zemlje pomnoĉil. Kako to? Kakor koso ali srp zavihtiš, vzameš z Źetvijo proĉ vsih 50 liber pepela in morebiti še več. Kaj ti tedaj ostane? Kar je gorljivega v stelji, kar je res glavna množina vsega, pa vendar prsti tudi ne pomnoĉi, temuĉ se zgubi s segnitjem ravno tako, kakor s seĉganjem. Gnĉije sicer poĉasi in naredi se iz stelje puhlica (humus), ki je res polju prav koristna, pa tudi puhlica poslednjiĉ segnjije več ali manj naglo, posebno v ješĉi zemlji in ne ostane ĉisto nič več od nje. Iz tega sledi, da s steljo, kakor s slamo se hmota ali masa zemlje ĉisto nič pomnoĉiti ne more. Korist je v tem, da se dela puhlica, ki pa več koristi njivam kakor travnikom.

§. 27. Drugi nadomestovalni snutek.

Drugi nadomestek bi bilo izvaĉanje velike sile gnĉjila, zlasti iz ĉloveških stranišĉ, kuhinjskih odpadkov in smeti iz mest na deĉelo, na kmete. Prava ravnomera v gospodarstvu bi se s tem dosegla, ako bi se tiste snove, tiste reĉi, kakor gnoj zopet izvaĉale na kmete, od koder so prišle v mesta kakor Źiveĉ. Za zdaj to paĉ ostane le dobra misel, dokler ne doĉenemo do tega, da se bodo gnĉjne tvarine po mestih tako predelovale, da se bodo mogle cenó in brez pridrĉka daleĉ narazen razvaĉati. Nekaj pa se more tudi sedaj Źe storiti. Vse kosti, pérje, dlaka, volnate cunje, usnjeni odpadki, posušena kri, pepel in sicer tudi izluĉenec (izluĉeni pepel),